

Atvejų analizės:

Žiedinės maisto tiekimo sistemos viešajame maitinime

Apie visas atvejų analizės
skaitykite čia:

[Change\(K\)now! case studies](#)

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!

ÖKOMARKT HAMBURGAS

Daugkartinio naudojimo užstato sistemų diegimas mokyklų valgyklose Hamburge

Dviejose mokyklose buvo išbandytos daugkartinio naudojimo užstato sistemos, skirtos mažinti vienkartinį pakuočių naudojimą.

Hamburge dviejų profesinių mokyklų valgyklose buvo įdiegtos daugkartinio naudojimo užstato sistemos. Bandomųjų projektų metu išsinešimui skirtam maistui ir gėrimams pakuoti buvo naudojami daugkartiniai indai ir puodeliai.

Projekto tikslas buvo mažinti vienkartinį pakuočių naudojimą mokyklų maitinimo sistemoje ir skatinti mokinių bei darbuotojų elgsenos pokyčius.

Kategorija
Viešasis maitinimas (mokyklos)

Tema
Daugkartinio naudojimo pakuočių sistemos ir žiedinis maitinimas

Klimato technologija
Daugkartinio naudojimo puodeliai ir dubenėliai (RECUP / REBOWL sistema)

Organizacijos
Ökomarkt Hamburgas, profesinės mokyklos, maitinimo įmonės ir Kylio universitetas

Sumažinimai

Vienkartiniai išsinešimui skirti indai pakeisti daugkartinio naudojimo puodeliais ir dubenėliais.

Nauda

2025 m. įgyvendinti du bandomieji projektai mokyklose.

Daugkartinio naudojimo sistema integruota į kasdienę valgyklų veiklą.

Investicijos

Daugkartiniai RECUP / REBOWL indai

Informacinė medžiaga ir informuotumo didinimo veiklos.

Bandomųjų projektų koordinavimas ir apklausų vykdymas.

Priimtinumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Bandomieji projektai parodė, kad daugkartinio naudojimo užstato sistemos gali reikšmingai sumažinti vienkartinį pakuočių naudojimą, jei jos integruojamos į kasdienę mokyklų maitinimo veiklą. Vienkartinius išsinešimui skirtus indus pakeitus daugkartiniais puodeliais ir dubenėliais, sukuriamas žiedinis pakuočių naudojimo ciklas.

Poveikis klimatui priklauso nuo nuoseklaus indų grąžinimo ir aktyvaus vartotojų dalyvavimo. Kai daugkartinio naudojimo sistemos yra aiškiai pristatomos ir integruojamos į kasdienę rutiną, mokiniai greitai prie jų prisitaiko, o pakuočių atliekų kiekis mažėja be didesnių veiklos organizavimo pokyčių.

Į ką atkreipti dėmesį

Vartotojų patogumas yra esminis veiksnys. Kai kurie mokiniai užstato sistemą ar poreikį nešiotis daugkartinius indus vertino kaip nepatogumą.

Indų grąžinimo infrastruktūra ir aiški komunikacija turi lemiamą įtaką vartotojų įsitraukimui ir grąžinimo rodikliams.

Plėtros potencialas

- Šis modelis ypač tinkamas mokykloms ir kitoms viešojo maitinimo įstaigoms, kuriose išsinešimui skirtas maistas yra įprasta praktika.
- Daugkartinio naudojimo užstato sistemos gali būti diegiamos platesniu mastu, jei užtikrinama aiški komunikacija, darbuotojų įsitraukimas ir patogi indų grąžinimo infrastruktūra.

Reikalavimai

- Techniniai:** Daugkartinio naudojimo indų sistemos (pvz., RECUP / REBOWL) ir jų grąžinimo logistika.
- Organizaciniai:** Mokyklų, maitinimo paslaugų teikėjų ir sistemos operatorių veiklos koordinavimas.
- Ekonominiai:** Pradinė finansinė parama sistemos diegimo ir užstato išlaidoms padengti.
- Kompetencijos:** Informavimo ir sąmoningumo didinimo veiklos mokiniams ir darbuotojams.

Kaip pradėti!

1

Įtraukti mokyklos bendruomenę

Bendradarbiauti su mokytojais, mokiniais ir maitinimo paslaugų teikėjais nuo pat projekto pradžios.

2

Užtikrinti aiškią komunikaciją

Paaikškinti aplinkosauginę naudą ir daugkartinio naudojimo užstato sistemos veikimo principus.

3

Įrengti patogias indų grąžinimo vietas

Užtikrinti, kad indus būtų galima lengvai grąžinti mokyklos darbo metu.

4

Atsisiųsti

Priemones ir šablonus iš Change(K)now! internetinės svetainės.

KOPENHAGOS MIESTAS

Daugkartinio naudojimo maisto indai Kopenhagos mokyklose

RFID technologija pažymėtų daugkartinio naudojimo indų išbandymas Kopenhagos EAT programoje.

Kopenhagos savivaldybė išbandė daugkartinio naudojimo indus mokyklų maitinimo programoje EAT. Įdiegus RFID technologija pažymėtus indus, bandomasis projektas suderino žiedinės

ekonomikos principus su duomenų rinkimu, siekiant geriau suprasti naudojimo įpročius, indų grąžinimo rodiklius ir sistemos veikimo efektyvumą.

Kategorija
Viešasis maitinimas

Tema
Daugkartinio naudojimo indai mokyklų maitinimo paslaugose

Klimato technologija
Daugkartinio naudojimo indai su RFID sekimo technologija

Organizacijos
Kopenhagos miestas, EAT programa, technologijų tiekėjai ir mokslo partneriai

Sumažinimai

Mokyklų maitinimo paslaugose sumažintas vienkartinį išsinešimui skirtų pakuočių naudojimas.

Nauda

EAT programoje įdiegti RFID technologija pažymėti daugkartinio naudojimo indai.

Surinkti duomenys apie indų naudojimą ir grąžinimo rodiklius.

Veiklos duomenys panaudoti sistemos tobulinimui ir optimizavimui.

Investicijos

Daugkartinio naudojimo indai ir RFID technologija.

Darbuotojų mokymai ir sistemos diegimas.

Duomenų rinkimas ir analizė.

Priimtinumumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Bandomasis projektas parodė, kad daugkartinio naudojimo indai gali būti sėkmingai diegiami viešajame maitinime, jei juos palaiko duomenimis grįsti sprendimai ir glaudus suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas. RFID sekimo technologija sudarė sąlygas efektyviau priimti sprendimus ir nuosekliai tobulinti sistemos veikimą.

Į ką atkreipti dėmesį

Pradiniame diegimo etape gali padidėti veiklos sudėtingumas ir darbuotojų darbo krūvis. Siekiant užtikrinti vartotojų įsitraukimą, indų grąžinimo sistema turi būti paprasta, aiški ir lengvai suprantama.

Plėtros potencialas

- Duomenimis pagrįstos daugkartinio naudojimo sistemos gali sudaryti prielaidas jų plėtrai viešajame maitinime.
- Šis modelis ypač tinkamas mokykloms ir didelio masto viešojo maitinimo paslaugoms.

Reikalavimai

- **Techniniai:** RFID technologija pažymėti indai ir jų sekimo sistemos.
- **Organizaciniai:** Virtuvių ir partnerių veiklos koordinavimas.
- **Ekonominiai:** Investicijos į daugkartinio naudojimo indus, technologijas ir logistiką.
- **Kompetencijos:** Darbuotojų mokymai ir vartotojų informavimas.

Kaip pradėti!

1

Diegti daugkartinio naudojimo indus

Vienkartinės pakuotes pakeisti daugkartinio naudojimo alternatyvomis.

2

Integruoti sekimo sistemas

Naudoti duomenis indų naudojimui ir grąžinimo rodikliams stebėti.

3

Apmokyti darbuotojus ir informuoti vartotojus

Užtikrinti aiškų sistemos veikimo ir naudojimo principų supratimą.

4

Nuolat tobulinti ir optimizuoti sistemą

Veiklos procesus gerinti remiantis surinktais duomenimis ir praktine patirtimi.

LAHTI MIESTAS

Žiedinių kriterijų integravimas į viešuosius pirkimus Lahtyje

Lahti miestas išbandė žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijus, siekdamas mažinti pakuočių poveikį aplinkai per sprendimus, priimamus tiekimo grandinės pradžioje.

2025 m. Lahti miestas vykdė bandomąjį projektą, kurio metu į viešųjų pirkimų procesus viešajame maitinime buvo integruoti devyni su pakuočių tvarumu susiję kriterijai. Užuoť išbandžius vieną techninį sprendimą, žiedinės ekonomikos principai buvo tiesiogiai įtraukti į konkurso

dokumentus ir tiekėjų sutartis. Projekto tikslas buvo mažinti iškastinio kuro pagrindu pagamintų plastikų naudojimą, didinti pakuočių perdirbimą ir pakartotinį naudojimą bei skatinti inovacijas pakuočių srityje, išlaikant sąnaudų neutralumą.

Kategorija
Viešasis maitinimas (viešųjų pirkimų lygmuo)

Tema
Žiediniai viešieji pirkimai ir tvarių pakuočių kriterijai

Klimato technologija
Biologinės kilmės medžiagos, daugkartinio naudojimo sistemos, perdirbamos ir sumažinto kiekio pakuotės.

Organizacijos
Lahti miestas ir viešojo maitinimo tiekėjai

Sumažinimai

Iškastinio kuro pagrindu pagamintų plastikų naudojimo mažinimas taikant viešųjų pirkimų kriterijus.

Nebūtinų pakuočių mažinimas (reikalavimas, kad tuščia pakuotės erdvė neviršytų 50 %).

Daugkartinio naudojimo transportavimo pakuočių skatinimas.

Nauda

Tvarumo principų integravimas į viešuosius pirkimus, nedidinant išlaidų.

Geresnis dialogas su tiekėjais ir didesnis procesų skaidrumas.

Suderinamumas su Europos Sąjungos pakuočių reglamentavimu.

Investicijos

Darbuotojų laikas, skirtas kriterijų rengimui ir dialogui su rinka.

Sutarčių rengimas ir jų vykdymo stebėseną.

Viešųjų pirkimų specialistų kompetencijų stiprinimas.

Priimtinumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Bandomasis projektas parodė, kad pakuočių kiekį galima mažinti pasitelkiant viešuosius pirkimus, o ne keičiant pavienius produktus. Integravus tvarumo kriterijus į sutartis, tiekėjai buvo skatinami mažinti iškastinio kuro pagrindu pagamintų plastikų naudojimą, optimizuoti pakuočių svorį, gerinti jų perdirbamumą ir plėtoti daugkartinio naudojimo transportavimo sistemas.

Didžiausia nauda klimatui pasireiškia struktūriniu poveikiu – viešųjų pirkimų kriterijai daro įtaką produktų kategorijoms ir tiekėjų veiklos praktikai. Dauguma kriterijų buvo įvertinti kaip neutralūs sąnaudoms, todėl aplinkosauginiai tikslai gali būti įgyvendinami nedidinant savivaldybės išlaidų.

Į ką atkreipti dėmesį

Rinkos pasirengimas skiriasi. Nors daugkartinio naudojimo transportavimo dėžės ir perdirbamos pakuotės jau yra plačiai prieinamos, visiškai atsinaujinančių medžiagų indai ir kai kurie biologinės kilmės sprendimai dar nėra pakankamai išplėtoti. Įgyvendinimo sėkmė priklauso nuo dialogo su tiekėjais, patikimų vertinimo mechanizmų ir viešųjų pirkimų politikos išmanymo. Aiškus sutarčių rengimas ir stebėseną yra būtini, o sąnaudų neutralumas išlieka svarbiu politiniu prioritetu.

Plėtros potencialas

Šis modelis ypač aktualus savivaldybėms ir viešojo sektoriaus institucijoms, taikančioms žaliuosius viešuosius pirkimus.

Kadangi kriterijai integruojami viešųjų pirkimų lygmeniu, jų diegimui nereikia papildomos infrastruktūros valgyklose. Šis modelis gali būti pritaikytas kituose miestuose, regionuose ir nacionalinėse institucijose, turinčiose panašią viešųjų pirkimų sistemą.

Reikalavimai

Techniniai:

Biologinės kilmės, perdirbamų ir daugkartinio naudojimo pakuočių prieinamumas bei jų atitikties patvirtinimas pagal pripažintus standartus.

Ekonominiai:

Sąnaudų neutralumas arba politinis apsisprendimas skirti finansavimą tvarumo iniciatyvoms.

Organizaciniai:

Tvarumo kriterijų integravimas į viešųjų pirkimų procesus, dialogas su tiekėjais ir sutarčių vykdymo stebėseną.

Kompetencijos:

Viešųjų pirkimų specialistų mokymai tvarumo kriterijų ir teisinio reguliavimo srityse.

Kaip pradėti!

1

Pradėti nuo tiekimo grandinės pradžios

Tvarumo kriterijus tiesiogiai integruoti į viešųjų pirkimų dokumentus.

2

Įtraukti rinkos dalyvius

Vykdyti dialogą su tiekėjais, siekiant įvertinti sprendimų įgyvendinamumą ir inovacijų potencialą.

3

Užtikrinti politinį palaikymą

Derinti iniciatyvas su savivaldybės tvarumo tikslais ir numatytais biudžetais.

4

Atsisijūsti

Priemonės ir šablonus iš Change(K)now! internetinės svetainės.

LAHTI MIESTAS

Žiedinių pakuočių kriterijų įtraukimas į viešuosius pirkimus Lahti mieste

Lahti miestas išanalizavo didmenininkų taikomas pakavimo praktikas, siekdamas nustatyti žiedinius sprendimus maisto produktų tiekimo logistikos srityje.

Lahtis išnagrinėjo maisto produktų didmeninės prekybos ir įstaigų maitinimo tiekimo logistikos pakavimo praktikas. Tyrimo tikslas buvo nustatyti kliūtis ir galimybes mažinti vienkartinių

transportavimo pakuočių naudojimą bei skatinti daugkartinio naudojimo ar perdirbamų alternatyvų diegimą tiekimo grandinėje.

Kategorija

Maisto produktų didmeninė prekyba ir tiekimo logistika

Tema

Žiedinės transportavimo pakuotės ir tiekimo grandinės optimizavimas

Klimato technologija

Daugkartinio naudojimo transportavimo dėžės, optimizuota plastikinė plėvelė, pluoštinės juostos, padėklų dangčiai, RFID technologija paremti grąžinimo ciklai

Organizacijos

Lahti miestas ir maisto didmenininkai

Sumažinimai

Nustatyta, kad perteklinės ir daugiasluoksnės transportavimo pakuotės yra pagrindiniai mažinimo tikslai.

Analizuotas vienkartinės tempiamosios plėvelės naudojimo optimizavimo potencialas.

Nauda

Identifikuotos galimybės sukurti daugkartinio naudojimo pakuočių ciklus.

Skaitmeninis sekimas (RFID) įvardytas kaip žiedinių sistemų įgalinimo priemonė.

Investicijos

Suinteresuotųjų šalių seminarai ir tiekimo grandinės analizė.

Nagrinėtas medžiagų inovacijų ir įrangos pritaikymo poreikis.

Priimtinumumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Analizė parodė, kad transportavimo pakuočių optimizavimas didelių maisto srautų tiekimo grandinėse suteikia reikšmingų galimybių mažinti pakuočių kiekį ir naudojamų medžiagų intensyvumą. Daugkartinio naudojimo dėžės, plonesnė plastikinė plėvelė ir efektyvesnės padėklų sistemos leidžia mažinti išteklių naudojimą, nekeičiant tiekiamų maisto produktų asortimento ar kokybės.

Vis dėlto pokyčių įgyvendinimas priklauso nuo nuoseklaus bendradarbiavimo tarp gamintojų, didmenininkų ir savivaldybių. Todėl teigiamas poveikis klimatui pirmiausia siejamas su integruotais tiekimo grandinės sprendimais, o ne pavienėmis organizacinėmis priemonėmis.

Į ką atkreipti dėmesį

Perdirbtų medžiagų naudojimą maisto sektoriuje riboja higienos reikalavimai ir galiojantis teisinis reguliavimas. Be to, sąnaudos, technologinės įrangos suderinamumas ir veiklos efektyvumo užtikrinimas išlieka pagrindiniais iššūkiais, trukdančiais plačiau diegti žiedinės ekonomikos sprendimus.

Plėtros potencialas

- Šis modelis ypač aktualus savivaldybėms, turinčioms centralizuotas maitinimo sistemas, priklausančias nuo didmeninių tiekimo grandinių.
- Daugkartinio naudojimo pakuočių ciklai, paremti skaitmeniniu sekimu (pvz., RFID), rodo didelį ilgalaikį potencialą, tačiau reikalauja bendradarbiavimo ir suderintų paskatų.

Reikalavimai

- Techniniai:** Daugkartinio naudojimo konteineriai, optimizuotos transportavimo plėvelės, pluoštinės alternatyvos ir sekimo sistemos.
- Organizaciniai:** Gamintojų, didmenininkų ir savivaldybės bendradarbiavimas.
- Ekonominiai:** Konkurencingi sprendimai ir investicinis pajėgumas didmeninės logistikos grandinėje.
- Kompetencijos:** Teisinių apribojimų ir pakuočių inovacijų išmanymas.

Kaip pradėti!

1

Analizuoti esamus srautus

Išsamiai išanalizuoti tiekimo logistiką ir pakuočių sluoksnius

2

Įtraukti didmenininkus

Nustatyti inovacijų bandomuosius projektus ir daugkartinio naudojimo ciklų galimybes.

3

Testuoti laipsniškus pokyčius

Pradėti nuo medžiagų mažinimo (plonesnės plėvelės, padėklų dangčiai).

4

Atsisiųsti

Priemonės ir šablonus iš Change(K)now! internetinės svetainės.

BALTIC RESTAURANTS ESTIJA

Vienkartinių maisto pakuočių keitimas daugkartinio naudojimo padėklais Talino ligoninėse

Dviejose ligoninėse išbandyti daugkartinio naudojimo „Gastronorm“ padėklai, leidę atsisakyti šimtų vienkartinių maisto pakuočių per dieną.

Bendrovė „Baltic Restaurants Estija“, teikianti maitinimo paslaugas Talino ligoninėms, bendradarbiaudama su Talino miesto savivaldybe įgyvendino bandomąjį projektą, kuriuo siekta vienkartinius plastikinius maisto transportavimo indus pakeisti daugkartinio naudojimo sprendimais. Projekto metu sumuštiniai buvo gabenami daugkartinio naudojimo (GN) padėkluose su dangčiais, atsisakant individualių plastikinių

pakuočių. Ligoninėse sumuštiniai buvo patiekiami daugkartinio naudojimo lėkštėse, plaunamose vietoje, o GN padėklai grąžinami maitinimo paslaugų teikėjui pakartotiniam naudojimui ir plovimui. Projekto tikslas buvo sumažinti pakuočių atliekų kiekį, kartu išlaikant aukštus higienos standartus ir užtikrinant efektyvų ligoninių maitinimo paslaugų organizavimą.

Kategorija

Viešasis sveikatos priežiūros sektoriaus maitinimas (ligoninės)

Tema

Daugkartinio naudojimo maitinimo sistemos ir pakuočių atliekų mažinimas

Klimato technologija

Daugkartinio naudojimo GN padėklai ir centralizuota plovimo sistema

Organizacijos

Baltic Restaurants Estija AS, Talino ligoninės ir Talino miesto savivaldybė

Sumažinimai

Kasdien atsisakyta apie 600 vienkartinių plastikinių sumuštinų dėžučių.

Nauda

Daugkartinio naudojimo sistema įdiegta dviejose ligoninėse, apimančiose aštuonis pastatus.

Sumažinta maitinimo paslaugų transportavimo apimtis ir logistinė apkrova.

Sumažintos maitinimo paslaugų teikėjo išlaidos pakuotėms ir ligoninių išlaidos atliekų tvarkymui.

Investicijos

Daugkartinio naudojimo padėklai.

Indų plovimo pajėgumai.

Darbuotojų mokymai ir veiklos procesų pritaikymas.

Priimtumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Bandomasis projektas parodė, kad daugkartinio naudojimo pakuotės gali reikšmingai sumažinti vienkartinių pakuočių naudojimą viešojo maitinimo sistemoje. Anksčiau kiekvienas pacientams skirtas sumuštinis buvo pakuojamas į atskirą plastikinę dėžutę, todėl kasdien susidarydavo apie 600 vienkartinių pakuočių.

Įdiegus daugkartinio naudojimo GN padėklus, individualių pakuočių poreikis buvo panaikintas, o transportavimo apimtys sumažėjo. Tai sudarė galimybes naudoti mažesnes transporto priemones ir sumažinti nuolatinės vienkartinių pakuočių įsigijimo išlaidas.

Į ką atkreipti dėmesį

Pereinant nuo vienkartinių pakuočių prie daugkartinio naudojimo sistemų, būtina keisti darbo organizavimo praktiką. Sumuštinų išdėstymas lėkštėse ir jų plovimas padidina kasdienį darbo krūvį, todėl stiprus vadovybės palaikymas yra esminė sąlyga siekiant užtikrinti sklandų pokyčių įgyvendinimą ir įveikti pasipriešinimą pereinamuoju laikotarpiu.

Plėtros potencialas

- Šis modelis ypač aktualus ligoninėms, globos įstaigoms ir kitoms organizacijoms.
- Daugkartinio naudojimo GN padėklų sistemos gali būti plačiai diegiamos institucinėse virtuvėse, jei užtikrinami centralizuoti plovimo pajėgumai ir standartizuoti maitinimo organizavimo procesai.

Reikalavimai

- Techniniai:** Daugkartinio naudojimo GN padėklai ir indų plovimo infrastruktūra.
- Organizaciniai:** Gamybinių ir aptarnavimo virtuvių veiklos koordinavimas.
- Ekonominiai:** Pradinės investicijos į padėklus ir papildomus plovimo pajėgumus.
- Kompetencijos:** Darbuotojų mokymai ir veiklos gairės, skirtos daugkartinio naudojimo sistemų taikymui.

Kaip pradėti!

1

Įvertinti pakuočių srautus

Nustatyti produktus, kurie individualiai pakuojami didžiausiais kiekiais.

2

Diegti daugkartinio naudojimo transportavimo pakuotes

Vietoje vienkartinių pakuočių naudoti didesnius daugkartinio naudojimo indus.

3

Užtikrinti plovimo pajėgumus

Integruoti indų surinkimo ir plovimo procesus į kasdienę virtuvių veiklą.

4

Atsisiųsti

Priemones ir šablonus iš Change(K)now! internetinės svetainės.

BALTIC RESTAURANTS ESTIJA

Tvarių maisto pakavimo sprendimų diegimas Talino mokyklų valgyklose

Dviejose mokyklose buvo išbandyti alternatyvūs maisto pateikimo ir pakavimo sprendimai – pakavimas popieriuje, daugkartinio naudojimo indai ir produktų tiekimas be individualių pakuočių.

2024 m. lapkritį Talino miestas dviejose mokyklose įgyvendino bandomąjį projektą, skirtą tvariems maisto pakavimo ir pateikimo sprendimams išbandyti. Projekto metu plastikinės sumuštinių pakuotės buvo pakeistos popierinėmis, daliai produktų pradėti naudoti

daugkartinio naudojimo stikliniai indai, o kai kurie gaminiai buvo siūlomi nesupakuoti. Projekto tikslas buvo mažinti vienkartinio plastiko naudojimą, kartu vertinant pasirinktų sprendimų praktinį įgyvendinamumą ir jų poveikį pardavimams.

Kategorija
Viešasis maitinimas (mokyklos)

Tema
Žiediniai maisto pakuočių ir daugkartinio naudojimo sprendimai

Klimato technologija
Biologiškai skaidus pakavimas, daugkartinio naudojimo stikliniai indai ir maisto pateikimo būdai be individualių pakuočių

Organizacijos
Talino mokyklos, Baltic Restaurants Estija ir Talino miesto savivaldybė

Sumažinimai

Išbandytas vienkartinį plastikinių sumuštinių dėžučių pakeitimas alternatyviomis pakuotėmis.

Dalies produktų tiekimui pradėti naudoti daugkartinio naudojimo stikliniai indai.

Daugkartinio naudojimo stikliniai indai sėkmingai integruoti pasirinktų produktų pateikimui.

Nauda

Kai kurie sprendimai buvo taikomi toliau ir po bandomojo laikotarpio.

Sukaupta praktinė patirtis vertinant, kuriuos produktus tikslinga pakuoti į popierių.

Padidintas mokinių informuotumas apie pakuočių atliekų mažinimą.

Investicijos

Daugkartinio naudojimo stikliniai indai.

Dideli stikliniai indai biriems produktams pateikti.

Informacinė ir viešinimo medžiaga.

Darbuotojų mokymai ir darbo procesų pritaikymas.

Priimtinumas

Įgyvendinamumas

Mastelio didinimo galimybės

Klimato investicijų grąža

Bandomasis projektas parodė, kad vienkartinį pakuočių naudojimą galima mažinti derinant biologiškai skaidžias medžiagas, daugkartinio naudojimo indus ir maisto pateikimo sprendimus be individualių pakuočių. Paprastos priemonės, tokios kaip sausainių ar ryžių trapučių pardavimas be pakuočių, buvo vertinamos palankiai ir nereikalavo reikšmingų veiklos pokyčių. Vis dėlto produktų savybės ir valgyklų infrastruktūra turėjo esminę įtaką šių sprendimų įgyvendinimui. Trikampių sumuštinų atveju veiklos organizavimo iššūkiai ir vienoje mokykloje sumažę pardavimai riboja šio sprendimo tęstinumą. Vienas svarbiausių projekto rezultatų – sukaupta praktinė patirtis, leidžianti įvertinti, kurie žiedinės ekonomikos sprendimai gali būti sėkmingai diegiami platesniu mastu ir kokios sąlygos yra būtinos veiksmingam jų įgyvendinimui.

Į ką atkreipti dėmesį

Į popierių suvynioti trikampiai sumuštiniai greitai prarasdavo šviežumą, todėl šio sprendimo buvo atsisakyta. Daugkartinio naudojimo indai padidino indų plovimo apimtį ir apribojo išsinešimo galimybes, o tai vienoje mokykloje turėjo neigiamos įtakos pardavimams. Ribota valgyklų erdvė taip pat gali tapti reikšminga kliūtimi tokių sprendimų diegimui. Be to, vartotojų elgsenos pokyčiams pasiekti vieno mėnesio bandomasis laikotarpis nėra pakankamas.

Kaip pradėti!

1

Pradėti nuo paprastų sprendimų

Pirmiausia diegti paprastesnius pakuočių mažinimo sprendimus (pvz., sausainių pateikimą stikliniuose induose), o sudėtingesnius sprendimus įgyvendinti vėlesniuose etapuose.

2

Sprendimus pritaikyti konkrečiai aplinkai

Prieš diegiant daugkartinio naudojimo indus būtina įvertinti valgyklos infrastruktūrą ir vartojimo įpročius, įskaitant maisto išsinešimo poreikį.

3

Mokyti ir informuoti

Užtikrinti aiškias gaires ir matomą informacinę medžiagą, paaiškinančią iniciatyvos tikslus ir naudą.

4

Atsisiųsti

Priemonės ir šablonus iš Change(K)now! internetinės svetainės.

Plėtros potencialas

Šis modelis ypač aktualus savivaldybėms ir maitinimo paslaugų teikėjams, organizuojantiems mokyklų maitinimą.

Sprendimai, tokie kaip sausainių pardavimas iš stiklinių indų, ryžių trapučių pateikimas be pakuočių ar sumuštinų pakavimas į popierių, pasižymi dideliu tęstinumo potencialu. Daugkartinio naudojimo indų sistemos gali būti sėkmingai plečiamos ten, kur mokyklų infrastruktūra sudaro sąlygas valgyti vietoje ir užtikrina indų plovimo pajėgumus.

Reikalavimai

Techniniai:

Biologiškai skaidžios pakavimo medžiagos, daugkartinio naudojimo stikliniai indai ir dideli stikliniai indai buriems produktams laikyti.

Ekonominiai:

Popierinės pakuotės gali būti ekonomiškesnės už plastikines, tačiau daugkartinio naudojimo indų diegimas gali pareikalauti papildomų investicijų į indus ir jų plovimo infrastruktūrą.

Organizaciniai:

Darbo procesų pritaikymas ir bendradarbiavimas su mokyklų administracija.

Kompetencijos:

Darbuotojų mokymai ir mokinių informavimo veiklos apie atliekų mažinimą.

Leidiniai apie žiedines maisto pristatymo sistemas buvo parengti pagal projektą Change(K)now!
Change(K)now! projektas finansuojamas Interreg Baltijos jūros regiono programos. Projektas siekia skatinti esminį mąstysenos pokytį – pereiti nuo vienkartinių prie žiedinių ir daugkartinio naudojimo maisto pristatymo sistemų Baltijos jūros regiono miestuose. Už medžiagos turinį atsako tik autoriai, tai nėra finansuojančios institucijos požiūris.

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

CIRCULAR ECONOMY

Change(K)now!